

27. Kotitalouslautakunta

Kotitalouslautakunta antoi toiminnastaan v. 1947 seuraavan selostuksen:

V:n 1947 aikana jatkettiin kotitalouslautakunnan työtä niissä puitteissa, jotka alue-liitos edellisenä vuonna viitoitti. Omissa opetushuoneistoissa ja liitosalueen kouluissa ja neuvoloissa järjestettiin kursseja ja neuvontaa sekä talous- ja kodinhoidonopetuksessa että käsityöissä. Merkkitapahtuma vuoden varrella oli lautakunnan toiminnan 20-vuotisjuhla, jota vietettiin lokakuun 29 p:nä.

Lautakunnan kokoonpano. Lautakunnan jäsenmäärää lisättiin vuoden alussa kahdella jäsenellä ja kuuluivat siihen kansanedustaja, rouva E. Nurminen puheenjohtajana, talousopettaja A. Nissinen varapuheenjohtajana, sekä talousopettajat A. Jansson ja M. Schauman, ja rouvat H. Arpokari, S. Lehtivuori, K. Nieminen, I. Salomaa ja E. Tavaila jäseninä. Vuoden aikana pidettiin 12 kokousta. Kaupunginhallitusta edusti kunnallisneuvos M. Hannula. Sihteerinä toimi opettaja I. Grotenfelt. Lähetettyjen kirjelmien luku oli 130, saapuneiden 173 ja laskuja hyväksyttiin 463.

Lautakunnan toimihenkilöt. Vuoden alusta vakinaistettiin 4 kotitalousneuvojan ja tyttökerhojen ohjaajan virat. Kotitalousneuvojista toimivat käsityöopettaja Grotenfelt, käsityöneuvoja L. Lehtonen ja talousopettaja L. Virki Mäkelänkadun 45:ssä, talousopettaja M. Koivisto ja käsityöopettaja H. Löfgren Helsinginkadun 26:ssa sekä käsityöneuvoja A. Kautonen ja talousopettaja K. Vöry Fredrikinkadun 16:ssa sijaitsevilla opetushuoneistoissa ja talousopettaja V. Saraoja liitosalueella tapaturmaiseen kuolemaansa elokuun 6 p:ään asti. Hänen tilalleen valittiin talousopettaja G. Hortling, joka ryhtyi virkaansa joulukuun 1 p:nä. Liitosalueella toimivat lisäksi kotitalousneuvojat A. Kaukiainen ja M. Möttönen. Apuopettajina talouskursseilla olivat talousopettajat A.-L. Meriluoto, A. Ojala ja D. Schönholtz, käsityöneuvojana rouva H. Huolman. Tyttökerhojen ohjaajana toimi ylioppilas T. Järvelä ja laulua ohjasi kaikissa kerhoissa rouva R. Hangasjärvi.

Toiminta. Lautakunnan opetustoiminta tapahtui seuraavissa paikoissa: opetuskeittiössä Helsinginkadun 26:ssa, kotitalouskerholassa Mäkelänkadun 45:ssä, opetuskeittiössä Fredrikinkadun 16:ssa. Kun ensinmainitussa paikassa ei ole erikoista käsityöhuonetta, sai lautakunta kaupunginhallituksen luvalla käyttää suomenkielisen työväenopiston käsityösalia käsityöopetusta varten. Lisäksi on Käpylän kansakoulussa järjestetty ruoanlaiton- ja käsityöopetusta sekä kerhotoimintaa. Liitosalueella annettiin opetusta ja neuvontaa Haagassa, Herttoniemessä, Kulosaarella, Lauttasaarella, Malmilla, Mellunkylässä, Munkkiniemessä, Oulunkylässä, Pakilassa, Pitäjänmäellä, Puistolassa, Puodinkylässä ja Tapanilassa. Opetushuoneistoina olivat kansakoulut ja äitiys- tai lastenneuvolat. Kaupunginhallituksen suostumuksella järjesti Helsingfors Hushällsskola päiväkursseja Fredrikinkadun 16:n opetuskeittiössä ja Vallilan demokratian pioneerit sekä väestöliiton Vallilan naisten kerho pitivät kerhokokouksia kotitalouskerholassa, Mäkelänkadun 45:ssä.

Talousopetuksessa ja kodinhoidossa järjestettiin seuraavat kurssit:

Opetusaine	Kursseja	Opetustilaisuuksia kurssia kohden	Oppilaita
Ruoanlaittokursseja	46	5—12	520
Morsiuskursseja	23	8—12	310
Koulutyttökursseja.....	4	10	50
Miesten kursseja	4	6	28
Säilöönpanokursseja	2	3	25
Yhteensä	79	—	933

Havainto-opetusta ja neuvontaa ruoanlaitossa, kodinhoidossa, säilöönpanossa ja kasvitarhan hoidossa annettiin eri keittiöissä ja opetuspaikoissa 95 kertaa 1 100 kuulijalle ja neuvoloissa 187 kertaa 3 363 kuulijalle yhteensä siis 4 463 henkilölle. Suullisen neuvonnan lisäksi tiedusteli yleisö runsaasti puhelimitse ohjeita ja neuvoja hyvinkin erilaisissa asioissa ja liitosalueella tekivät opettajat jonkin verran kotikäyntejä. Ruotsinkielisillä kursseilla, jotka etupäässä pidettiin opetuskeittiössä Fredrikinkadun 16:ssa oli 60 osanottajaa ja kursseja järjestettiin 5.

Käsityöopetuksessa järjestettiin seuraavat kurssit:

Opetusaine	Kursseja	Opetustilaisuuksia kurssia kohden	Oppilaita
Yleinen käsityöneuvonta.....	28	16	997
Hattujen valmistus	10	5	155
Tallukoiden valmistus	3	5	56
Kaavapiirustus	1	5	15
Patjojen valmistus	1	5	2
Yhteensä	43	—	1 225

Kerran kuussa oli, vuorotellen eri opetuspaikoissa yhteisiä ohjelmallisia tilaisuuksia kurssilaisille ja kerholaisille, Koti-iltoja, joihin oli vapaa pääsy. Ohjelma käsitti esitelmää, soittoa, laulua ym. ns. Koti-iltoja pidettiin 8 ja oli niissä n. 800 osanottajaa.

Kerhotyötä harjoitettiin lasten, nuorten tyttöjen ja äitien keskuudessa. Lasten- ja tyttökerhot sijaitsevat Mäkelänkadun 45:n huoneistossa. Kerholaiset jaettiin iän perusteella ryhmiin, joita oli yhteensä 10 ja joihin kuului keväällä 85 ja syksyllä 94 jäsentä. He saivat ohjausta askartelussa, laululeikeissä ja käsityöissä. Lisäksi harrastettiin urheilua ja retkeilyä. Erikoisuutena mainittakoon kerholaisten osallistuminen yleisradion Kodinohjelmien suorittamiseen. Aikuisia varten oli 3 kerhoa, joissa oli jäseniä n. 200, ne kokoon-tuivat yhteensä 82 kertaa. Ohjelmanä oli kirjallisuus, laulu, esitelmät, retket ja juhlat.

Menot. Seuraava taulukko osoittaa, missä määrin lautakunnan käytettävissä olevia määrärahoja käytettiin:

Menoerä	Määräraha, mk	Todelliset menot, mk	Säästö (+) tai ylitys (-), mk
Palkkiot	32 400	31 410	+ 990
Sääntöpalkkaiset virat	1 936 695	1 936 695	—
Tilapäistä työvoimaa	201 600	183 390	+ 18 210
Vuokra	139 250	135 590	+ 3 660
Lämpö	48 000	73 812	— 25 812
Valaistus	18 000	17 892	+ 108
Siivoaminen.....	15 000	49 456	— 34 456
Kaluston kunnossapito	20 000	18 044	+ 1 956
Painatus	10 000	2 062	+ 7 938
Tarverahat	25 000	49 837	— 24 837
Tarveaineet talous-, havainto- ja käsityöope- tusta varten	310 000	443 360	— 133 360
Yhteensä	2 755 945	2 941 548	— 185 603

Tuloja kertyi talous- ja käsityökurseista yhteensä 371 611 mk.